

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Hyemalis - A Dominica I. Adventus Domini nostri usque ad
Dominicam Septuagesimæ

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Hac hebdomade occurrit consideranda vocatio S. Matthæi Apostoli, unde
eruuntur sex veritates, quæ spectant ad singularem uniuscuiusque
vocationis statum, ut in eo suæ saluti & perfectioni commodè ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44194

Accedentes autem servi patris familias dixerunt ei: Domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo? unde ergo habet Tizania.

Contra imperfectiones & negligentias nostris bonis operibus intermixtas.

VERITAS PRACTICA.

Maledictus qui facit opus Dei negligenter, seu fraudulenter.

Vide in quarta parte Feriam secundam,

& sequentes infra hebdomadam vigesimam septimam post Pentecosten.

Videri etiam possunt quæ hac proximè sequenti hebdomada referuntur, de beneficio vocationis contra ingratos, seu contra se male gerentes in officio.

Inimicus homo hoc fecit.

VERITAS PRACTICA.

Si Tentatorem permiseris ingredi, non se permittet egredi. Facilius ejicitur quàm excluditur.

In secunda parte, Dominica prima Quadragesima.

DE EODEM, ALIA VERITAS.

Quod monet Sapiens: Eris eruditus in omnibus, aut eris contra dæmonem rudis in omnibus.

In quarta parte, Feria sexta infra hebdomadam decimam quintam.

DE EODEM, ALIA VERITAS.

Qui non observat furem, observatur à fure & capitur.

In quarta parte, Feria tertia & sequentibus infra hebdomadam vigesimam octavam.

Servi autem dixerunt ei: visimus & colligimus ea? Et ait, Non: ne forte colligentes Tizania, eradicetis simul cum eis & triticum.

Contra zelum indiscretum.

VERITAS PRACTICA.

Scientia sine zelo, arma sine milite: zelus sine scientia; miles sine armis.

In secunda parte, Feria secunda infra hebdomadam Quinquagesima.

DE EODEM, ALIA VERITAS.

Non in commotione Dominus, & non in igne Dominus.

In quarta parte, Sabbato infra hebdomadam decimam sextam.

HAC HEBDOMADE, occurrit Consideranda Vocatio Sancti Matthæi Apostoli, ex cujus historia sex eruantur Veritates in singulos dies proponendæ, quæ spectant ad singularem uniuscujusque vocationis statum, ut in eo suæ salutis & perfectioni commodè vacet; Quod est maximopere intelligendum.

FERIA SECUNDA.
DE SANCTI MATTHÆI, NOSTRAQUE
VOCATIONE, IN QUA EST SALUTIS
NOSTRÆ SUMMA.

Cum transiret inde Jesus, vidit hominem sedentem in telonio, Matthæum nomine, & ait illi, sequere me: & surgens sequutus est eum.
Matth. 9.

VERITAS PRACTICA.

Salutis animæ nulla est certior certitudo, quàm in certo vocationis gradu attingendo.

RATIO EST, Quia nulla est certior salutis certitudo, quàm in mediis ad eam comparandam à Deo ordinatis fideliter observandis.

Sed nullibi media illa fidelius observantur, quàm in certo vocationis gradu attingendo.

Ergo salutis animæ nulla est certior certitudo, quàm in illo certo gradu. Sic proinde quanta est nobis cura certificanda salutis animæ, tanta esse debet hujus curæ gradus attingendi.

I. PUNCTUM.

QUAM sit admirabilis, quàm eximia, & prope singularis Vocatio S. Matthæi, tu attentius expende ex omnibus circumstantiis. Vir erat additissimus lucro, seu pecuniis undequaque congerendis, & ex illo genere hominum qui Publicani dicebantur, erantque odiosi omnibus, & præsertim Judæis, Quid Christo Domino, cum tali Viro: aut quid isti viro cum Christo Domino? Quàm parùm idoneus Evangelio videbatur! Quàm multi alii censerentur aptiores! *Sed Domini est assumptio*

Ps. 88.

1. Cor. 1.

& vocatio nostra. VOCAT ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destruat, ut non gloriatur omnis caro in conspectu ejus.

Hunc ergo Jesus vidit hominem sedentem in telonio, & vocatum ad se sequendum, tantâ virtute pertraxit, ut illic surgens sequutus eum fuerit: Et paulo post annumeratus inter duodecim Apostolos, ac primus etiam Evangelista factus est. O bonitatem & potentiam vocantis Christi! O docilitatem & felicitatem vocati Apostoli!

Sic nos omnes variis modis ad se Christus vocat, sed non sic omnes vocantem audiunt & sequuntur. *Vocavi & remisisti; extendi manum meam, & non fuit qui aspiceret, quò scilicet dicitur.* Et & singulariter eum vocabam, quò extendebam manum meam, ut demonstrarem statum vitæ destinatæ, & certum in eo vivendi gradum & modum, quo mihi deserviret, & suæ salutis consulere. Pauci sunt omnino qui eum vitæ degendæ statum, quem Christus velle, sequuntur: & ex illis paucis paucissimi & rarissimi, qui in eo statu præfixum sibi gradum attendant, & teneant: & tamen in eo pertingendo summa est salutis nostræ, summum periculum si defecerimus, summa expectatio, & certior certitudo si eò pervenerimus, aut pervenire contendamus.

Hæc est veritas modò expendenda, quæ quanti momenti sit, jam satis patet, & patebit clarius ex allata ratione, quæ sic habet. Nulla est certior salutis certitudo, quàm in illis mediis fideliter observandis, quæ Deus unicuique ordinavit ad eam comparandam, *Notandum illud unicuique, quia videlicet præter illa communia quæ dantur omnibus, sunt Gratiæ quædam singulares, & particularia dona quæ à Deo unicuique conferuntur in quocunque sit vitæ statu, ut pertingat ad illum singularem gloriæ gradum, cui est prædestinatus. Certum est enim quod ait Apostolus, Sicut est alia claritas solis, alia claritas lune, & alia claritas stellarum; sicut etiam stella differt à stella in claritate, sic & beati omnes in in cælo sunt diversa beatitudinis gloria differentes; Unusquisque, inquit, in suo ordine.* Et quia gratia est semen gloriæ, & apta præparatio ad gradum beatitudinis cuique destinatum, idcirco debet ipsa gratia & quæ illam comitantur Salutis media esse particularia & singularia, ut sicut in cælo per gloriam unusquisque habet suum ordinem! ita in terra suum habeat per gratiam,

Ps. 1.

1. Cor. 15.

Ibid.

ut

1. Cor. 7.
Ser. 6. in
Nat.
Dom.
ut sint omnia proportionata & sibi correspondentia. Sic aperte idem Apostolus: Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidam sic, alius verò sic. Et sanctus Leo, habent singuli vocationum ordinem suum.

Tab 3.
Eccl. 2.
Ier. 2.
Quibus ita declaratis, quàm quod habet propositio, nullam posse haberi certitudinem salutis comparandam certiore, quàm si certis illis mediis, & particularibus gratiis nobis ordinatis fideliter stemus, & constanter in hæreamus, ut neque plus unquam, aut minus attemptemus, sed hoc unum quod velit Deus, velimus, & quod nolit nonimus. Hoc est illum sequi, hoc est illi adhærere, hoc est posse dicere quod de se Job affirmabat; *vestigia eius secutus est pes meus: viam eius custodi vi, & non declinavi ex ea; à mandatis labiorum eius non recessi, & in sinu meo abscondi verba oris eius.* Quo quid certius? quid securius? Ut è contra, si quis inde deflectat: *va his qui dereliquerunt vias rectas: & in vias pravas.* Et quid facient cum inspicere cœperit Dominus? Quidquid damni, quidquid periculi accidat, hoc unum respondetur: Numquid non istud factum est tibi, quia dereliquisti Dominum Deum tuum, eo tempore quo ducebat te per viam; Expende illud & aplica tibi hoc Te singulare.

II. PUNCTUM.

SED nullibi media illa fidelius observantur, quam in certo vocationis gradu attingendo.

Dicitur certus Vocationis gradu, Munus quoddam particulare seu officium & ministeriũ ad quod quis aptus, & applicatus est in suo vocationis statu; Sic in Apostolico statu diversi sunt gradus Petri & Pauli, alius est gradus Andrea, alius Iacobi & Joannis, ut præclare sanctus Gregorius Nazianzenus, ubi post multa de hac diversitate in rebus majoris momenti, tum etiam in minoribus sic reperiri demonstrat. Reliqua, inquit, moderatio, ordinisque disciplina quanta? aliud Petrus interrogat, aliud Philippus, aliud Iudas, aliud Thomas, aliud alius quissiam. Neque aut idem omnes, aut omnia tenus sed vicissim ac *figillatim.* Sic S. Augustinus, explicans fusiùs quod refert Apostolus de diverso membrorum officio in toto corpore. *Videtur, inquit, quid faciat anima in corpore, omnia membra vegetat; per oculos videt, per aures audit, per nares olfacit, per linguam loquitur, per manus operatur, per pedes ambulat, omnibus simul adest membris ut vivant, vitam*

dat omnibus, officia singulis, Non audit oculus, non videt auris, non videt lingua, nec loquitur auris & oculus: officia diversa sunt. Sic est Ecclesia Dei in aliis hoc, in aliis illud, singuli propria operantur.

Ex quibus sancti Patris verbis non modo constat, quid sit certus singulorum gradus, nempe illud proprium & particulare quod habent singuli ut operentur: sed ex his etiam evidenter patet, quid sit attingi certum illum gradum, quando quis scilicet rectè, & laudabiliter suo illo proprio munere fungitur. Unde Apostolus: *Dicite Coloss. 4. Archippo: Vide ministerium quod accepisti in Domino, ut illud impleas.*

Jam verò quod in illo attingendo gradu, seu adimplendo ministerio, tam fideliter observentur illa salutis nostræ media de quibus dictum est, ut nullibi fidelius ac certius teneantur, patet ex eo quòd inclusa sint & intexta quodammodo illi certo gradui, adeo ut prope unum & idem esse videantur ista duo, Tenere proprium salutis medium; & Rectè desungi suo munere; cum unum in alio includatur; diversa tamen sunt, cum possis habere illa media, certumque illum gradum obtinere in quo te exerceas; nec tamen te in illo exerceas, aut nisi perfunctiorè & negligentè, sicque non attingas gradum, nec media ritè observes.

Atque idcirco expressè dicitur, media illa observari non in gradu simpliciter, sed in gradu attingendo, id est in fideli eius administratione, quòd est vocationi propriæ respondere, quod toties ab Apostolo commendatur: *Videte vocationem vestram. VNICVIQUE sicut divisi Dominus: unumquemque sicut vocavit Deus, ita ambulet, & sicut in omnibus Ecclesiis doceo; UNUSQUISQUE in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat.* Ac rursum etiam paulo post & particulariùs. *Unusquisque in quo vocatus est, in hoc maneat apud Deum.* Quasi diceret, in hoc uno præ cæteris peragendo constanter hæreat, quia cum ad illud præcipuè sit à Deo vocatus, nihil aliud potest esse tam certum, in quo secundum Deum se occupet, quàm in illo certo Vocationis suæ gradu. Non enim vocat & deserit, sed quo ipse particulariter & determinatè vocat illic particulares & determinatas affigit gratias, auxilia & media quibus qui vocatur, tam certò salvetur, si fideliter & constanter iis utatur, quàm certò periclitatur de salute, si, dum aliud agit hoc prætermittit.

Hoc unum denique quod in vinculis positus, *Ephes. 4.*
quod
Bb 3

In Const.
cap. 2.

quod postremum, quod summum omnium suis inculcat Apostolus; *Obsecro vos, ego vincit in Domino, ut dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, cum omni humilitate, mansuetudine & patientia.* Quod & sanctus Basilius egregè: *Qui à Deo, inquit, se optat jurari, is nunquam deserat quod se addedit officium suum; qui autem hoc facit, divino auxilio nunquam destituitur, id est, illo divino auxilio, quo quis particulatim indiget ad salutem, quod tamen certò conjunctum est cum officio rectè administrato, quam quis certo illud rectè administrabit. Expende singula cum affectu.*

III. PUNCTUM.

Ps. 17.

SALVTIS ergo anima nulla est certior certitudo, quam in certo vocationis gradu attingendo: quia nullibi certius observantur certa media, quæ cuique Deus ad salutem comparandam ordinavit; neque ad salutem tutior & securior ulla esse via potest, quam si hæc salutis media, diligenter observes, *Et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam.* Securè loquitur David, quia scilicet, *custodi vias Domini*, per quas ille me ducebat. Tum quod omnibus ad hunc finem proficit, sic paulò post Deo confitetur; *Cum Sancto, sanctus eris, & cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris.* Quasi diceret talem se præstat Deus hominibus, quales & ipsi se Deo. Si Fideles sint suæ vocationi, suo muneri, suo ritè defungendo ministerio, sic erit Deus ipsis fidelis; Sin contra se pervertant, & aliud quam ab ipsis vellet Deus, quantumvis pium & sanctum videretur, ipsi velint; Deum nolentem & repugnantem sentient.

Rom. 8.

Quod & præclare sanctus Bernardus confirmat ad illa verba Apostoli, *Quos prædestinavit, hos & vocavit; quos vocavit, hos & iustificavit, & glorificavit;* Ibi enim observans

Bern. 7.

in Ps. qui

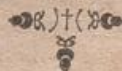
habitat.

transitur à prædestinatione ad iustificationem & glorificationem, id est, ad salutem; sic

pergit; *Hæc via bona, nihil super ejus sine timendum, non tibi sunt hujus via suspecta novissima, perge securus, tanto viridius, quanto certius ea jam propinquare videntur, nempe TENES MEDLA, quomodo non novissima propinquarent?*

Quanti verò sit periculi ab hac tantisper via declinare, sic præclare sanctus Gregorius ad illa verba libri Job, *Quis posuit mensuras ejus si non sit, vel quis reseruit super eam lineam? CVM miro, inquit, consilio Anthor & dispositio noster huic illa largitur, qua alii negat: alii hæc denegat, qua isti largitur; mensuras sibi positas egredinitur, quisquis posse plus quam acceperit, conatur. In præcipitio pedem porrigit; qui mensurarum suarum limitem non attendit; & plerumque amittit & quod poterat, qui audacter ea, ad qua peringere non valet, arripere festinat. Nam & membrorum nostrorum tunc bene ministerii utimur, cum sua eis officia distinctè servamus. Videri possunt quæ antè falsius, & post aptissimè profequitur, unde ad praxim maxime permoveri debes cum gratia Spiritus, ad officium qualecunque tuum religiosius obcundum. Sic enim utilitas inde emanans proponitur, ut si desis, detrimenta certissima, & horrenda sequantur pericula. Contentus esto tuâ sorte, cave ultra quam velit Deus, assugas. *Altiora se ne quasieris, & fortiora te ne scrutatus fueris: sed qua præcepit tibi Deus, illa cogita semper, & in pluribus operibus ejus ne fueris curiosus. Quid ad te de illo, & illo. Sic illum volo manere, donec venigim: quid ad te, tu me sequere.* Tu officium tuum cura & exequere. Ne sis ex illis de quibus dicitur: *Sat rectè faciunt omnia, præter illud quod debent facere.**

Vide Dominicam secundam Adventus.

FERIA

FERIA TERTIA.
DE GRATITVDINE ANIMI PRO BENEFICIO
VOCATIONIS.

Et fecit ei convivium magnum Levi, in domo sua. Luc. 5.

VERITAS PRACTICA.

Gratitudo animi nulla formari potest digna beneficio vocationis, nisi se animus dignè conformet vocationi.

RATIO EST, Quia nulla digna formari potest animi gratitudo pro quovis accepto beneficio, si non est gratus & acceptus Benefactori animus.

Sed nisi animus recolentis beneficium vocationis, se dignè conformet vocationi, non est Deo Benefactori suo gratus & acceptus.

Ergo nec ab eo ulla formari potest animi gratitudo digna beneficio vocationis, nisi se animus dignè conformet vocationi; Quod quidem tam est necessarium, quam necesse omnino est, nos non esse ingratos Deo.

I. PUNCTUM.

SUNT quidem omnes gratiæ & divina beneficia grato animo recolenda; sed beneficium vocationis quod alia omnia continet, præcipuam meretur gratitudinem. *Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spirituali, in cælestibus in Christo; sicut elegit nos in ipso, ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus in charitate.*

Sic itaque sanctus Matthæus, qui & alio nomine Levi dicebatur, gratum se exhibere voluit Christo Domino, à quo vocatus fuerat ad se sequendum, dum antequam renuntiaret omnibus suis, magnificum domi convivium iussit apparari, quo palam testaretur non modò ipsi Domino, sed & omnibus suis concivibus, & præcipue publicanis, quos idcirco ad prandium invitavit, se beneficii maximi loco ducere, sic omnibus relictis pauperem Christum sequi.

Sed longè gratiorem se ipse præbuit, cum se

dignum Apostolum & dignum vocatione suâ se præstitit; In hoc enim posita est vera gratitudo, ut beneficio rectè utaris ad mentem & intentionem benefactoris; Quod adeo verum est in re præfenti quam tractamus, ut quidquid aliud dicatur aut fiat ad gratitudinem, Gratitudo animi nulla formari possit digna beneficio vocationis, nisi se animus dignè conformet vocationi. Hæc veritas præcedentem valde confirmabit, & disponet ad sequentem. Ratio autem est facilis, quantum præcipuè spectat ad hanc primam ejus partem, qua dicitur nullam esse animi gratitudinem pro accepto beneficio, nisi animus recolentis beneficium sit benefactori gratus & acceptus.

Nam si non est gratus ejus animus, quomodo is erit gratus? Nonne hæc inter se ita pugnant, sicut esse gratum & ingratum? quomodo verò poterit ingratus gratitudinem exhibere? *Nunquid fons de eodem foramine emanat dulcem & amarum aquam?* inquit S. Jacobus; Possit quidem esse ficta & simulata quædam gratitudo, sed hæc non esset animi, quale nunc hinc volumus, Ut sit autem animi gratitudo, debet omnino animus esse gratus, nam ipse est animus qui exhibetur, cum gratitudo animi exhibetur; unde si non esset gratus animus, tam verè nulla esset gratitudo animi, quam si nulla omnino esset gratitudo, *Numquid potest Frater mei, ait idem Apostolus, ficus urvas facere, aut vitis ficus! sic neque salsa dulcem potest facere aquam: Quasi diceret; Nunquid insensu & ingratus animus potest facere gratitudinem? Et sicut si amara dulci misceretur aqua, dulcem ipsam, amaram faceret: ita si quid non gratum gratitudini miscatur, totum ingratum faciet.*

II. PUNCTUM.

SED nisi animus recolentis beneficium vocationis, se dignè conformet vocationi, non est Deo benefactori suo gratus & acceptus.

Cum

Cum enim id unum maximè velit Deus, ut conformiter vocationi nostræ vivamus, quisquæ se non conformat suæ, nonne tantum à Dei voluntate se disjungit, quantum à sua vocatione se distrahit? Quis se autem se disjungit à Dei voluntate, quomodo possit ei esse gratus & acceptus? *Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum, & munus non suscipiam de manu vestra.*

Mal. 1.

Deinde verò cum per propria vocationis officia nos Deus vellet regere, tamque à nobis gloriæ gradum exigere, qualem ipse ordinarat in illo particulari ministerio, & non alium quantumvis sublimiorem: si quis hac relictâ vivendi viâ, suoque deserto cursu & ordine, sibi quem fingit alium, mavult incedere, nunquid Deo potest esse gratus & acceptus? *Cum veniretis ante conspectum meum, quis quasi vult hæc de manibus vestris? Vt filii desertores, dicit Dominus, ut faceretis consilium & non ex me: & ordinem in celam. & non per spiritum meum.*

Is. 1.

bid. 30.

Denique cum divina gratiæ ministrarentur abundantissimè ad vocationis debitum ritè persolvendum, non ita verò ad aliud quod ultra suscipitur, quomodo is esse acceptus poterit, qui tot neglexit gratias? Quomodo is esse gratus qui sine gratia sese ad opus ingerit? *Non miserebam Prophetas, & ipsi currebant; non loquebar ad eos, & ipsi prophetabant. Hinc aperte sanctus Basiliius: Inter ea quæ odio prosequitur Dominus, unum hoc est, segne & iners otium, seu cessario ab his que nos ex officio attinet facere. Unde sanctus Gregorius Nazanzenus; Quid Pastoris munus tibi arrogas si vis sis? Quid caput efficeris, cum pes sis? Quid exercitum ducere aggredieris, cum in militiè ordinem adscriptus sis! Quasi diceret, hoc planè inordinatum est, hoc ingratum Deo & invisum: quasi possis tibi aliquid melius, quàm quod ordinavit Deus: aut quasi peius reputes quod est tibi melius ordinatum! Itane de Deo sentire velles?*

Ter. 23.

2. Cor. 11.

I. Is.

Orat. 26.

III. PUNCTUM.

GRATITUDO animi nulla igitur formari potest digna beneficio vocationis, nisi se animus dignè conformet vocationi; Quia hic animus alioquin non potest esse Deo gratus; & ab animo minimè grato non magis exhiberi potest gratitudo, quàm ab ingrato; cum non minus inter se pugnent, in hac materia, non esse gratum Deo, propter neglectam vocationem, atque ef-

se ingratum. Sicut enim qui fideliter vocationi respondet, satis se gratum Deo præstat, etiam si nullas agat illi gratias, quia hoc maximè intendit Deus & expectat ab unoquoque, ut quemadmodum vocatus est, ita & ambulat: sic planè qui non ita constanter ambulat, quidquid in gratiarum actionem proferat, non potest esse gratiosus, non potest esse gratus, non potest non esse ingratus; quia non reddit quod præcipue debet, & quod imprimis exigitur. *Et nunc Israel, post accepta scilicet tot beneficia quæ commemorata sunt, quid Dominus Deus tuus petat à te, nisi ut timeas Dominum tuum, & ambules in viis ejus, & diligas eum? Quasi diceret, in hoc te mihi gratum exhibebis, si ambules in viis meis: aut certe si ab eis distetas, tum me tibi offensum, & te mihi tum ingratum existima. Filios enutrivit & exaltavit, ipsi autem spreverunt me! Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui: Israel autem me non cognovit, & populus meus non intellexit!*

Deut. 10.

Is. 1.

Certe non deerant illis psalmi & sacrificia, quibus laudarent Deum, sed quasi nihil hæc apud Deum essent, non desinunt esse ingrati, quia non reddunt quod ab illis maximè Deus exigebat. *Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum, dicit Dominus? plenus sum*

Ibid.

Atque ipse psalmorum Regius Scriptor, quàm multis gratitudinem suâ Deo indicarat? Quàm sæpè illud Eucharisticum ingemiscerat: *Benedicam Dominum in omni tempore: Deum qui benefecit mihi* Et tamen non aliter quàm ut ingratus, quàm ut beneficiorum immemor à Propheta Nathan arguitur, quia videlicet declinaverat à viis Domini, Deo erat insensus & odiosus, nec tum psalmi ejus tantam gratitudinem Deo exhibebant, quantam ipse peccato suo protulerat ingratitude. Nihil æquè placebat Deo in Davide ante peccatum, quàm ejus fidelitas in omnibus observandis à Domino sibi constitutis. Hæc omni psalmorum cantu suavior divinas celebrabat laudes: atque ita dum peccato violata est illa fidelitas, quasi tacuisse visus est David à divinis laudibus celebrandis, *Cessavit gaudium tympanorum, quievit sonitus latantium, conticuit dulcedo cithara.*

Is. 24.

Sic dicuntur omnes creaturæ benedicere Domino, quod, ut ait S. Hieronymus, à suo officio & servicio non recedant; *servitium ipsorum, laus Dei est; S; ergo erit & tuum; Quidquid egeris bene age, & laudasti Deum, ait sanctus Augustinus; Et rursum. Lingua tua ad horam laudat,*

In Ps. 148.

In Ps. 34.

In Ps. 146.

In Ps. 148
 laudat, vita tua semper laudet. Cùm voce can-
 tararis, silebis aliquando, vitâ sic lauda ut nun-
 quam sileas. Itemque alibi fulius, & expressius,
 Laudare totis votis, & totis vobis, id est non so-
 lum lingua, & vox vestra laudat Deum, sed &
 conscientia vestra, vita vestra, facta vestra.
 Tunc desinis laudare Deum quando à iustitia, ET
 AB EO QVOD ILLI PLACET, DECLI-
 MAS: nam si à bona vita nunquam declinas,
 lingua tua vacet; vita tua clamat, & aures
 Dei ad cor tuum. Quomodo enim aures nostra
 ad voces, sic aures Dei ad cogitationes.

Nonne te foelicem crederes, si de Deo sem-
 per cogitare, si Deum semper laudare posses?
 Cogita semper quæ tui sunt officii, & quæ co-
 gitaveris semper exequere, sic fiet ut Deum
 semper cogites, & ipsum laudes. Quàm miser
 ille contrâ, qui cùm posset, & deberet divinis
 vacare laudibus, alia omnia lubens volensque
 cogitaret! Tu ille miser es, si tuo desis officio.
 Non est distractio mentis damnosior, quàm sic
 à suo munere distrahi & averti.

Vide in 2. parte, Feriâ tertiâ infra Octavam
 Ascensionis.

F E R I A Q V A R T A.
 DE PERFECTA MORTIFICATIONE
 SECUNDUM PROPRIAM CUIUSQUE
 V O C A T I O N E M.

Quare cum publicanis & peccatoribus manducatis & bibitis?
 Quare Discipuli Ioannis ieiunant frequenter, & obsecrationes faciunt
 similiter & pharisæorum; tui edunt & bibunt? Luc 5.

VERITAS PRACTICA.

Non minùs perfectæ mortificationis, bene uti
 rebus, quàm omnino non uti.

RATIO EST, quia tum perfecta mortificatio
 censeri debet, cùm appetitus perfectè subiectus
 est rationi, & ratio Deo.

Sed bene rebus utendo secundum propriam cu-
 jusque vocationem, non minùs perfectè appeti-
 tus subiectus rationi, & ratio Deo, quàm non
 utendo.

Ergo non est minùs perfecta mortificationis, bene
 uti rebus, quàm omnino non uti; ac proinde
 cùm non possis omnino non uti rebus, curandus
 est bonus earum usus.

I. P U N C T U M.

S C R I B E & Pharisæi qui vel invitati, vel
 sua sponte convenerant ad convivium à S.
 Matthæo celebratum, murmurant contra
 Dominum, ejusque discipulos, quod non
 modo conversentur cum publicanis, & pecca-
 toribus, sed cum ipsis etiam manducant & bi-
 bant, nec se vino aut escis omnino abstinent.
 Haynousse pars prima.

sicut discipuli Joannis & Pharisæorum, qui toti
 erant in jejuniis & obsecrationibus.

Erat sanè quod mirarentur homines, Deum
 etiam incarnatum & hominem factum, sic inter
 homines voluisse vivere, ut cum ipsis etiâ con-
 viveret & manducaret: sed non erat quod pro-
 pterea murrurarent, quasi illud vitæ genus mi-
 nùs esset perfectum, aut minùs perfectæ morti-
 ficationis & virtutis. Audiemus sequenti medi-
 tatione, quid illis Dominus responderit; inter-
 rim verò consideremus, quàm verum illud sit,
 & ad praxim uniuscujusque vocationis apposi-
 tum: Non minùs esse perfectæ mortificationis, be-
 ne uti rebus, sicut Christus & ejus discipuli bene
 utebantur, quàm omnino non uti cum Pharisæis.

Ratio petitur à definitione perfectæ mortifi-
 cationis, quæ communi omnium qui de ea scri-
 pserunt Patrum consensu, sic esse declaratur,
 cùm appetitus perfectè subiectus est rationi, &
 ratio Deo. Id quod est in homine precipuum, in-
 quit S. Augustinus, imperet cæteris quæ sunt no-
 bis bestiisq; communia: atq; id ipsum quod excel-
 lit in homine, id est, Mens & Ratio, Potiori subji-
 citur, quæ est ipsa Veritas, unigenitus Filius Dei.
 Neque enim imperare inferioribus potest, nisi sup-
 eior

L. de Ser-
 Dom. in
 Mont. c. 2.

In senten-
 tiis.

rioni se ipse subjiciat. Sic S. Prosper: *Domineur vitis ratio, subjiciatur corpus animo, animus Deo; & impleta est tota hominis perfectio.* Sanctus quoque Leo: *Si mens rectori suo subdita terrena voluptatis incitamenta calcaverit, ordinatissimum tenebit Ratio principatum: quia tunc est vera pax & vera libertas hominis. quando & caro animo judicio regitur, & animus Deo præsido gubernatur.* Itemque rursus: *Emundantes nos ab omni inquinamento carnis & spiritus, ut castigationis collucrationibus qua sunt inter utramque substantiam, animus quem sub Dei gubernaculis constitutum, corporis decet esse Rectorem, dominationis sue obtineat dignitatem.* Denique sanctus Papa Gregorius paucis hæc omnia contrahens. *Cum vel mentem Deo, inquit, vel carnem menti subjugamus.*

Ex quibus SS. Patrum testimoniis, quam facile est intelligere, quæ sit perfecta mortificatio, tam facile est nosse utramque sit perfecta sit. Inquire tantisper, & ingemisce quam longè sis nõ ab hoc sensu forte speculativo, sed practico; non ita verè subjiciens Rationi & Gratiæ tuos sensus, sicut verè seatis cum illis Patribus esse subdendos.

II. PUNCTUM.

SED bene rebus utendo secundum propriam cujusque vocationem, non minùs perfectè appetitus subjicitur rationi, & ratio Deo, quam non utendo.

Cur enim non utendo fit ista duplex subjectio, nisi quia cum naturaliter appetitus propendet in usum rei, retinetur ista propensio Ratione, & Ratio dicit à Deo, seu à Gratta, quantum retinere debeat, unde S. Petrus: *In scientia, inquit, ministrato abstinentiam*, id est, discretè, & rationabiliter secundum Deum, prout scitis in Domino. Sic planè in bono rei usu, qui fit tantum intuitu vocationis, cum ex naturali concupiscentiæ motu pars illa quæ dicitur sensualis seu appetitus, appetet et rem usurpare alio prorsus modo & fine, quam velit Ratio; Ratio cum Gratiæ cohibet hanc concupiscentiã, & à propria vocatione tanquam ab interprete divinx legis & voluntatis, novit quantum cohibeat. Sic monet Sapiens: *Usere quasi homo frugi his qua tibi apponuntur.* Sic utebatur Apostolus dicens: *Ego didici in quibus sum, sufficiens esse, scio & humiliari, scio & abundare, ubique & in omnibus institutus sum, & satiari, & esurire, & abundare, & penuriam pati: Quasi diceret, perinde me ha-*

2 Petr. 1.

Ecc. 31. Phil. 4.

beo in usu rerum ac non usu; nam dum rebus utor, sic utor ex ratione & gratia, ut tum non minùs sim subjectus Deo, quam si non uterer. Itane tu qui tam facile conquerearis, si quid in usu rerum pateris?

III. PUNCTUM.

NON est ergo minùs perfecta mortificationis, bene uti rebus, quam omnino non uti: Quando scilicet sic exigit propriæ vocationis, ratio, quia tum bene rebus utendo non minùs perfectè, quam non utendo, appetitus subjicitur rationi, & ratio Deo, in qua duplici subjectione consistit tota perfectio. *Quicumq; ergo perfecti sumus, hoc sentiamus,* inquit Apostolus; vel ut perfecti simus hoc sentiamus, sic enim addit, paulò post: *Idem sapiamus, & in eadem permaneamus regula: Imitatores mei estote, fratres, & observate eos qui ita ambulant, sicut habetis formam nostrã.* Atque ut videas de re nostra esse sermonem, sic petgit: *Multi enim ambulant, quos sape dicebã vobis, nunc autem & flens dico, inimicos crucis Christi, quorum finis inseritus, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt.* Id est, multi sunt, qui non servant formam nostram in usu rerum, quia scilicet non iis utuntur ex præscripto Rationis & Gratiæ, sed potiùs ex depravato concupiscentiæ motu, quod certè est deplorandum; Nam illis non interdicitur usus, sed tantum inordinatus; sicque si vellent ordinatè rebus uti, sicut formam præscripti omnibus, non in modo non peccarent in usu rerum, nec deficerent à perfectione Christiana, quin potiùs inde proficerent. *Omnia munda mundis; sed malum est homini, qui per offensivum manducat.*

Phil. 3.

Titi. 1. Rom. 14.

Nonne & hoc in te est deplorandum, qui jam toties de his monitus, non nisi ex affectu depravato res usurpas; nec, quid in usu rerum vocatione exigat, sed quid affectus, attendis? Non est hæc apostolica vivendi forma tradita, non est illa vitæ regula de qua jam supra S. Augustinus: *Habet vir temperans in rebus hujus vitæ regulam utroque Testamento firmatam, ut eorum nihil diligat, nihil per se appetendum putet; sed ad vitæ hujus, atq; officiorum necessitatem quantum satis est usurpet VENTIS MODESTIA, NON AMANTIS AFFECTU.* Itemque alibi: *In omnibus talibus non usus rerum, sed utentis libido in culpa est.* Hæc autem libido sic coerceripotest & debet, ut deinceps non aliter nec alio fine re-

L. de moribus Eccl. 1.

3. Doct. Christ. 12.

ne rebus ullis utaris, quam prout vocatio aut officium exigit vel permittet.

Non me vincant Deus meus, non me vincant caro & sanguis; non me decipiat mundus, non me supplantet diabolus. Ecce cibus, potus, vestis & cætera utensilia, ad corporis sustentationem pertinentia seruenti spiritui sunt onerosa;

tribue talibus fomentis temperatè uti, non desiderio nimio implicari. Vide quæ hic plura sanctus habet Author: Nec tam mirare quam perfectè dicat, quam quod tam imperfectè facias quod perfectè dictum, & quod omnino faciedum esse, agnoscis,

L. 3. de Imit. Ch. cap. 26.

FERIA QUINTA.

DE BONO SENSUVM SEV SENSUALIVM VSV, EX PROPRIA CUIUSQUE VOCATIONE.

Et ait illis Iesus: nunquid possunt filii sponsi lugere, quamdiu cum illis est sponsus? Matthi 9

VERITAS PRACTICA.

Si quid interdum sensibus licitè indulgetur, non ut sensuale est, sed ut est licitum, accipiendum est.

RATIO EST, Quia non sunt licita illicitè assumenda.

Sed si ex his qua interdum sensibus à vocatione propria indulgentur, aliquid sumeretur ut est sensuale, licita illicitè assumerentur.

Ergo non ut sensuale est, sed ut est licitum accipiendum est; sicque purificabitur usus sensuum, seu sensualium à propria cuiusque vocatione: Quod est ad praxim valde opportunum.

I. PUNCTUM.

RESPONDENS Christus Dominus Pharisæis murmurantibus de communi modo vivendi, quem ipse agebat, & suis permittebat discipulis; *Nunquid possunt, inquit, filii sponsi lugere, quamdiu cum illis est sponsus? Dicebantur filii sponsi propriè iuvenes illi, qui sponso tanquam sodales olim adhibebantur in nuptiis, ut est in libro Iudicum de Samfone: Metaphoricè verò, seu translative dicuntur Apostoli esse filii sponsi, quia sunt comites ipsius Christi, qui sponsus ab ipso Joanne Baptistâ dictus est: Qui habet sponsam, inquit, sponsus est: Ad quod Joannis dictum respiciens Dominus, hac comparatione sponsi usus est, tum ob discipulos ipsius Joannis qui præsentibus aderant, & quæstionem cum Pha-*

risæis proposuerant, tum ut faciliorem redderet rationem, cur suis permittebat usum vitæ, communem, cæteris, & non illum austerum ac strictum, qualem ipsi Pharisæi profitebantur; Nempe quod sicut tempore nuptiarum aliquid indulgetur conciliandis inter se animis, sic ipse modò suis indulgeret; quasi ipse modò suas nuptias celebraret, & quasi diceret, ut interpretatur S. Joannes Chrylost. gaudii tempore non sit introducenda tristitia. Rectèque observat idem sanctus Pater, Christum Dominum sic indicare, non esse gulæ quod fiebat à discipulis, sed dispensationis cuiusdam: Unde statim addidit Dominus, quòd suo tempore, dum ablatus illis fuerit sponsus, jejunarent.

Sic porro fit inter homines etiam religiosos & spirituales, ut nonnulla indulgentius, iustas ob causas, permittantur in una vocatione, quæ non in alia; aut uno interdum tempore, quæ non alio concederentur. Quid tum verò in tali usu sensuum seu sensualium? Nunquid gulæ, nunquid libidini & concupiscentiæ concedi debet, quod licitè curando corpori, & animis remittendis concedi potest? Vide ne hoc tibi persuaderi patiaris, & audi veritatem propositam, *scilicet, si quid interdum sensibus licitè indulgetur à sua cuiusque vocatione, non ut sensuale est, sed ut est licitum, purè accipiat, & sincerè usurpetur.*

Ratio quæ offertur, tam plana est & facilis apprehensiva, quam fortè difficilis appetitivæ facultati. Quid enim clarius ad intelligentiam, quam quòd licita non sunt illicitè assumenda? id est, servari debet modus & finis, aliæque

aliamque circumstantiam sic necessariam, ut si desint in usu rei licitae, jam non licite res usurpetur, jam non sit licita; quia non aliter licet, nisi servatis servandis, quae si minime observentur, tum

Deut. 16. quod est licitum degeneret in illicitum. *Iustè* quod *justum est persequeris*, ait Scriptura? Et rursum: *Qui enim custodierint iusta iustè, iustificabuntur.* Denique in usu rerum omnium quae de se mala non sunt, ut pecunia, cibi, vestes, undenam peccari potest, nisi quia licita illicite usurpantur. id est, aliter quam usurpari debeant? *Vt in concupiscentijs vestris insumatis*, ait sanctus Iacobus: hoc nempe est, quod in licitis est illicitum, hoc est quod arguitur, hoc est quod non licet; & hoc est tamen quod magis appetis!

II. PUNCTUM.

SED si quid ex his qua interdum sensibus à Vo-
scatione propria indulgentur, sumeretur ut est
sensuale, licita illicite assumerebuntur.

Sic enim sumptum sumeretur propter volup-
tatem & concupiscentiam, qua est radix malo-
rum omnium, inquit Apostolus, quam & peccatum
vocat, quod in se habitat; non quod in se, seu
in habitu, & prout in nobis tantum est, sit peccatum:
sed quod in actu sit causa peccati, ut quid-
quid humano actu ex ipsa inordinatè sit, peccatum
sit & illicitum. Et alibi postquam egit de puni-
tione, & prostratis in deserto, Israelitis; *Hac autem*,
inquit *in figura facta sunt nostri, ut non simus con-*
cupiscentes malorum, sicut & illi concupierunt.
At certe quod illi concupierunt, non erat in se
malum, sed tantum delectabile & sensuale, quod
quia non alio fine quam voluptatis desiderarunt
& postquam illud acceperunt à Deo, non ut ac-
ceptum, sed ut sibi delectabile & ut sensuale u-
surparunt, idcirco peccarunt & puniti sunt, quia
sic licita illicite assumpserunt. *Et concupierunt*
concupiscentiam in deserto, id est hoc unum con-
cupierunt, ut concupiscentiae satisfacerent, quod
cum affectatur tanquam illatae causa poenae, quis
non videt esse illicitum?

Quod quidem dilucide declaratur à S. Augu-
stino in Confessionibus: *Non ego*, inquit, *immun-*
ditiam obsonij timeo, sed immunditiam cupidita-
tis, scio Noè omne carnis genus, quod cibo esset usui,
manducare permissum: Heliam cibo carnis refe-
ctum: Ioannem mirabili abstinentia praeclatum, a-
nimalibus, hoc est locustis in escam cedentibus
non fuisse pollutum & scio Esau lenticula concu-
piscentia deceptum, & David propter aqua desi-

derium à se ipso reprehensum, & Regem nostrum
non de carne sed de pane esse tantatum, ideoque,
& populus in eremo, non quia carnes desideravit,
sed quia esca desiderio adversus Dominum mur-
muravit, meruit improbari. In his ergo tentatio-
nibus positus, certo quotidie adversus concupiscentiam
manducandi & bibendi, Et quae plura pro-
sequitur, ubi advertit, quod ait populum non fu-
isse improbatum, quod carnes desideraverit, sic
intelligendum esse, quod si diceret, si desiderio
tantum naturali & non voluntarie inordinato
desiderasset, non peccasset. Quod autem esca
inordinatè desideraverit, patet ex murmure
quod propterea concitavit.

Quale verò esset hoc certamen quod se certa-
re S. Augustinus, sic paulò antè descriperat, di-
cens: *Et cum salus sit causa edendi & bibendi, ad-*
jungit se tanquam pedissequa, periculosa iucundita-
tas, & plerumque praesire conatur, ut eius causa fiat,
quod salus causa me facere vel dico, vel volo;
Nec idem modus utriusque est, nam quod saluti sa-
tis est, delectatione parum est, & sapè incertum sit,
utrum adhuc necessaria corporis cura subsidium
petat, an voluptuaria cupiditatis fallacia minist-
erium suppetat. Ad hoc incertum hilare cecit infre-
lix anima, & in eo preparat excusationis provoc-
ationem, gaudens non apparere, quid satis sit me de-
rationi valetudinis, ne obtentu salutis obumbrat
negotium voluptatis. His tentationibus quotidie
conor resistere, & invoco dexteram tuam ad sa-
lutem meam.

Ex quibus, & aliis quae addit, satis evidens est
quantum ille timeret ne propter cupiditatem a-
liquid sumeret; non modo ne excederet, sed ne
etiam quod necessarium erat ad vitam, propter
voluptatem ullam acciperet; Quae certe volup-
tas, in ordinario & mediocri victu si est timenda,
ut illicita: quanto magis in extraordinario, de
quo hic loquimur, & de quo evitando Sapiens
sic orabat Deum: *Aufer à me ventris concupis-*
centias, & animo irreverenti, & infrumto ne trah-
das me.

III. PUNCTUM.

SI quid igitur aliquando sensibus licite indulge-
tur: non ut sensuale, est, sed ut est licitum acci-
piendum est. Quia talis sensualitas, quae est ma-
nifesta concupiscentiae inordinatio, manifestè est
illicita, & non sunt licita illicite assumenda. Sicut
enim aperte intemperans ille esset, qui plus æ-
quo comederet aut biberet, sic planè is qui

cx

Prov. 13.
Serm. de
abdicat.

3. de Doct.
Chr. 12.

30 Mor.
27.

ex sola cupiditate, & puriori motivo vellet natura satisfacere. Hæc est enim intemperantiæ species, non minus illicita, quam alia: unde Apostolus post comestiones & ebrietates exagittas, addit, *Et carnis curam non feceritis in desideris.* Quod adeo verum est, ut in hac maxime vitii parte, totum penè vitium ponant sancti Patres. *Gula vitium,* inquit S. Basilius, *non in escarum copia, natura sua vim exercere novit, sed in voluptate atque gustatu, licet mediocri admodum utare.* Et S. Augustinus: *In omnibus hujusmodi rebus, non ex earum rerum natura quibus utimur, sed ex causa utendi, & modo appetendi, vel probandum est, vel improbandum quod facimus.* Sanctus denique Gregorius in moralibus: *Antiquus hostis quia non cibum, sed cibi concupiscentiam esse causam damnationis intelligit, primum sibi hominem non carne sed pomo subdidit, & secundum non carne, sed pane tentavit.* Quia tamen in lautoribus cibus concupiscentia magis excitatur, idcirco tum præcipue invi-

gilandum est, ne præcedat, nec propterea comedatur, quia delectat, nec quia sensuale est quod permittitur, usurpetur; sed purè quia permittitur. Possunt quidem alii occurrere probati fines, sed hic unus instar omnium cæteres comprehendit, & in praxi ad memoriam proclivis est. *Dominus nobis prandium misit, verè pius verè misericors.* Sic S. Paulus Eremita cum S. Antonio. Sic vide ut deinceps sentias; *Mundemus nos ab omni inquinamento carnis, & spiritus perficientes sanctificationem in timore Domini.* SIC *Justi epulantur & exultant in conspectu Domini:* Contra qui Deum à se & à sua mensa excludunt: *Hi sunt,* inquit S. Judas, *in epulis suis macula, convivantes sine timore, semetipos pascentes.* Hæc postrema Verba valde expendenda: tum quia gravius aliquid indicant quam putetur; tum quia tibi fortè id indicant, ut prospicias. *Statue cultrum in gutture tuo.*

2. Cor. 7.

Pf. 67.

Tob. 6.

Prov. 23.

Vide supra in Adventu, Dominicam quartam, & alibi, verbo *Temperantia.*

FERIA SEXTA. DE PRÆPARATIONE ANIMI AD QUÆLIBET ASPERA IN VOCATIONE FERENDA.

Venient autem dies, cum ablati ab eis fuerit sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus. Luc. 5.

VERITAS PRACTICA.

Nisi probè paratus sis ad adversa, nec ad ipsa prospera benè paratus es.

RATIO EST, Quia nisi probè paratus sis ad adversa, signum est, te nimis affici prosperis. Sed nimis affici prosperis, non est ad ipsa benè paratum esse. Ergo nisi probè paratus sis ad adversa, nec ad ipsa prospera benè paratus es.

I PUNCTUM.

QUOD Christus Dominus de Apostolis suis dixit, *venient dies, cum ablati ab eis fuerit sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus,* non modò Pharisæos & alios murmurantes de communi eorum

vita, compefecit, affirmando futurum suo tempore, ut ipsi jejuniis, orationibus, & aliis piis animi corporisque exercitationibus addicerentur; sed & ipsos Apostolos simul monitos fecit, ut se ad illud tempus paratos exhiberent, nec commodis rebus ita se præsentè uterentur, quin se absente incommodis, & adversis æquè vellent exerceri. Quæ certè admonitio non eò spectabat solum, ut ad futura illa quæ passuri erant adversa, confirmarentur: sed ad ipsa læta & prospera, quibus modò ex indulgentia quadam utebantur, temperatè usurpanda multum valebat. Neque enim prosperis benè usurpandis aptus est animus, nisi & adversis fortiter tolerandis aptetur: *Et nisi probè paratus sis ad adversa, nec ad ipsa prospera benè paratus es.*

Quod Pronunciatum quàm sit ad praxim utile, satis patet; Quàm sit verò verum, ut ad praxim faciliùs descendatur, Ratio quæ affertur,

affertur, brevis & facilis, sic declarat.

N si probe paratus sis ad adversa toleranda, manifestum est signum, te nimis affici & deinde prosperis. Quid est enim quod non sit ad adversa paratus animus, nisi quia illa times & refugis? Unde verò illa times & refugis, nisi quia nimis amas commoda & mollia, quibus te cariturum & contrariis affligendum vides? Quidquid enim dicas te facilius cariturum commodis, quam incommoda subiturum, nec te ita prosperis affici, quam adversis premi: hoc gratis dicitur: nec quidquam ordinariè averſamur nisi quantum afficimur ad id, quod illi est oppositum. Nam ut luculentè docet S. Thomas post S. Augustinum, ex amore procedunt ceteræ omnes passionēs, atque imprimis odium & averſio seu fuga rei cui juslibet, quia, ut ipse ait. *Amor consistit in quadam convenientia amantis ad amatum: odium, verò in quadam repugnancia vel dissonantia; oportet autem in quolibet prius considerare quid ei conveniat, quam quid ei repugnet. Per hoc enim aliquod est repugnans alteri, quia est corruptivum, vel impositivum eius quod est conveniens; unde nasci se est quod amor sit prior odio, & quod nihil odio habeatur nisi hoc quod contrariatur convenienti, quod amat. Quod autem odium sit magis sensibile, quam amor, id provenit ex natura sensus, seu ex modo sensationis humanæ, de qua longius esset dicere; sed nihil obstat, quin amore posterius sit odium, nihilque sit quod oderis & averſeris, nisi quantum illud ames, cujus privatio dolorem, metum, & odium, ceteraque naturales in te concitat affectiones.*

Vide afflictos & perturbatos illos, de quibus facta passim Scriptura; Saulem, Achabum, Amanum, Antiochum, & similes angore & metu cruciatos, quid est quod ita cruciantur, nisi quod sua spe excidant, suis priventur optatis, & ut scripturæ verbis utar, *quia non factum est eis, sicut cogitabant?* Sic plane tu, si sic times adversa, ut ad ea non sis paratus, nimis amas prospera; si sic times paupertatem, ut eius metu nimis angaris, nimis tua diligis: si contemptum tui, si morbos si mortem, & alia vitæ incommoda sic abhorres. ut ne eorum quidem cogitationem velis suscipere, quæ te ad illa præpares, nimis honorem apertis, nimis sanitatē amas & vitam. *Pe. v. 6. quia diligitis primas Cathedras, & salutationes in foro, hinc prima mali habes, quia nimis diligitis.*

II. PUNCTUM.

SED nimis affici prosperis, non est ad ipsa bene paratum esse.

Agitur enim de præparatione seu dispositione animi, qua cum virtute & merito apud Deum prospera usurpentur, primò quidem ne nos nimis attollant & inslent; tum ut Deum benefactorem in his laudemus & amemus; sicut præparatur animus ad adversa, ne his contingentibus nimis deprimatur, seque nimis abiiciat, sed potius ad Deum sese attollat. Jam verò quis non videt nimiam ad prospera propensionem, non efficere illam animi dispositionem, quæ cum virtute conjuncta sit?

Oportet quippe in honore tremere ne subrepat superbia, ne se influet ambitio, vanitas, ceteraque virtutis pestes: Amor autem honoris contra potius exultantes facit, & secutos; *Nunc autem exultatis in superbiis vestris: omnis exultatio talis maligna est.*

Oportet et in divitiis, de bonis cogitare operibus, & de larga in egenos profusione: At divitiarum amor animum potius occupat ad opes conservandas, vel augendas: ubi enim est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum. In deliciis vero quantà continentia quanta modestia esset opus? At deliciarum amor, quam contra vetius profusus amatores in eas faciat, testantur hæc apud Sapientem illorum voces: *Venite & fruamur bonis quæ sunt, & utamur creatura, tamquam in juventute celeriter.*

Sicque apparet evidenter, quam longè sit ab illa dispositione animi, quæ necessaria est ad virtutem in prosperis, nimis prosperitatis affectus cum inde virtus omnis percat, & vitium potius, ac perditio illa sequatur de qua Sapientis: *Averſio parvulorum interficiet eos, & prosperitas stultorum parcat illos.*

III. PUNCTUM.

NISIT ergo probe paratus sis ad adversa, nec ad ipsa prospera bene paratus es; quia illud ipsum quod te impedit, ne sis ad illa paratus, te imparatum facit ad hæc, nempe nimis ad commoditates & prospera quæque affectus. Ille est qui adversitates nimis horret, ille est qui prosperitates nimis amat; sicque ad neutrum bene paratus es, cum ad utrumque tamen præsto & paratum, ex æquo, te esse oportet, & cum Davide dicere: *Paratum cor meum Deo, paratum cor meum. Et cum*

1. 2. q. 29.
a. 2.
14. Crut.
Des. 7.

Id. 4. 3.

1. Macch.
6.

Ps. 11.

10. 4.

Matth. 6.

Sap. 2.

Prov. 2.

Ps. 106.

cum

2. Cor. 6. cum Apostolo : *A dextris, & à sinistris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam, & bonam famam.*

Os 6. Quid speras alioquin? quid intendis? quid tandem de te statuendum putas? *Quid faciam tibi Ephraim? quid faciam tibi Juda? Si divitias, si honorem, si prosperum aliquem successum immiseri, statim emolliris, insolescis, in ruum naturale bonum, & commodum vertis; Sin verò te adversis premam, illicò frangeris, despondes, murmuras, & in Medicum surgis. Quid fiet tandem illi viro, qui nec prosperis bene uti potest, nec adversis? Nonne est velut lignum aridum, velut lignum vitis præcisum, quod nullis agricolarum usibus prodest, nullis fabrilibus operibus deputatur?*

1. August. *hominis, quid fiet de ligno vitis? Gravius sane expostulatio, gravius sermo Domini apud Ezechielem contra eum, qui se suâ culpâ sic ineptum reddit ad omnia. Nihil illi superest nisi ignis, nisi combustio, id est ex hac etiam vita calamitosum aliquod poenæ genus, unde ineptior & miserior reddatur: sic enim loquitur: Etiam cum esset integrum, non erat aptum ad opus, quanto magis cum illud ignis devoraverit & combusserit, nihil ex eo fiet operis!*

Est etiam apud Cassianum egregius de hoc argumento locus, ubi hæc inter alia, præclare ad rem nostram: *Omnia adversa viro insipienti. Nec enim prosperis rebus prospicit, nec emendatur adversis; Eiusdem namque virtutis est, tristitia fortiter tolerare, & cuius etiam secunda moderari: & enim qui in uno eorum superatur, neutrum sufferre certissimum est.*

Tum verò ut simus ambidextri, & quomodo possimus esse, sicut ille Aoth in libro Judicum fuisse describitur, qui utraq; manu utebatur pro dextera, fuscè declarat: *Si videlicet ea*

qua prospera sunt, dextraque consentur, & ea qua adversa sunt ac sinistra dicuntur, bono rectoque usu ad partem fecerimus dexteram pervenire; ut quacunq; fuerint illata, sicut nobis secundum Apostolum, arma iustitia; Et in fine concludens: Erimus igitur ambidextri, quando nos quoque rerum præsentium copia vel inopia non mutarit; Et nec illa nos ad voluptates noxia remissionis impulerit, nec ista ad desperationem attraxerit & querelam; sed similiter Deo gratias in utroque referentes, parem fructum de secundis adversisque capiamus, qualem se verus ille ambidexter Doctor gentium fuisse testatur dicens: Ego enim didici in quibus sum sufficiens esse, scio & humiliari, scio & abundare, ubique & in omnibus institutus sum, & saturari & esurire, & abundare & penuriam pati, omnia possum in eo qui me confortat.

Si sic posses, nonne velles? sed unde ille potuit & voluit, nisi à Gratia, quæ se modo tibi offert? vide ne negligas; Vide quæ Dominus cum Jobo differit de præparato ad bellum equo: *Exultat audacter, in occursum pergit armatis, contemnit parvorem, nec cedit gladio.* Et quæ plura ibi leguntur, quæ ut sunt à sancto Gregorio exposita, videri possunt in secunda parte, Feria sexta infra Hebdomadam Sexagesimæ: & Feria 4, infra Hebdomadam Quadragesimæ: Et vide Sabbato ante Dominicam Palmarum.

SAB-

S A B B A T O.
DE PURITATE ET EXCELLENTIA
CHRISTIANÆ RELIGIONIS IN QUOCUN-
QUE VIVENDI STATU.

Dicebat autem & similitudinem ad illos, quia nemo commissuram à novo vestimento immittit in vestimentum vetus; alioquin & novum rumpit, in veteri non convenit commissura à novo.

Luc. 5.

VERITAS PRACTICA.

Sicut à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique Christiano est abstinendum.

RATIO EST, Quia idcirco à veteri lege abstinemus, quia per Christianam Religionem lex illa est antiquata.

Sed eadem lege Christiana, vetus homo est abjuratus.

Ergo pariter abstinendum.

L P U N C T U M.

DE perfectione vivendi quæstio & sermo erat Christo Domino cum Phariseis; jamque illis ostenderat nihil obesse perfectioni suorum, si strictius illud vitæ genus nondum susceperent, quod essent aliquando sectaturi. Nunc vero pergens declarat eis duplici similitudine, non nisi prudenter fieri, quod tempus aliquando interponatur, ut interim capaciores, & fortiores fiant discipuli ad capeendam eam perfectionem, quam professuri sint. Sicut enim, inquit, nemo prudenter à vestimento novo partem seu frustum tollat, ut veteri resarciendo insuat, quæ sic novum periret vestimentum, nec vetus aptè resarciretur: Et sicut in utres veteres vinum novum non infunditur, ne musti effervescens violentiâ dirumpentur utres; sic neque imperfectis & infirmis, quales sunt adhuc mei discipuli, gravia illa perfectioris vitæ præcepta, seu exercitia sunt imponenda, ne cum sint impares illis ferendis, onus excutiant; sed paulatim formandi sunt & roborandi, quia illa etiam perfectio, ad quam eos ego destino, tam sublimis est & excellens, ut mihi prius sint suaviter disponendi & præparandi, quam illi

eam aggrediantur. Quantum est enim distantia rei novæ pretiosæ, & excellentis, à veteri deficiente & caduca, tanta est legis novæ à me instituendæ, ab illa quæ vobis Judæis est tradita; ac proinde sicut veteribus non sunt nova permiscenda, sic neque legi Mosaicæ lex Evangelica, nec veteri hominî novus homo conjungendus, sed expectandum donec antiquetur & senescat, quod est propè interitum, ut sic nova faciam omnia. 1.2.9.96.
A.2.ad.2.
Hebr. 8.
Apoç. 21.

Sic sancti Patres hæc Christi Domini verba interpretantur, Sanctus quidem Hieronymus, vestimentum, inquit, vetus, & utres veteres, Scriba & Pharisei; Vestimentum & vinum novum præcepta Evangelica; Sanctus quoque Ambrosius; Non sunt ætus novi & veteris hominis miscendi. Brevius interlinearis: *Repugnat nova vita veteri; Quæ interpretatio non modò de Apostolis & perfectis viris intelligenda est, sed universim de tota Religione Christiana, seu de singulis quibuscunque statibus & personis, licet in diverso perfectionis gradu, ad omnes tamen spectat, omnibus generatim proponitur: Quid sicut à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique est abstinendum in suo statu.*

Quæ quidem Veritas, & ad excellentiam Christianæ religionis demonstrandam, & ad communem quendam perfectionis praxim declarandam, plurimum facit.

Ratio autem Veritatis propositæ tam manifesta est & aperta ex sacris Scripturis, ut sit fide magis opus, quàm discursu. Nam unâ proposita eademque lege, lex vetus, & vetus homo proscripta sunt & antiquata, unde si de uno credis, credas necesse est de alio, aut de utroque dubitabis.

Quid est enim quod modò Circumcisio, Purificatio, aliæque cæremonie & sacrificia Judæorum non usurpantur, nisi quòd novâ lege Christiana-

Christianâ, cuius erât umbra & figura, ut toties monet Apostolus, abrogentur? Neque enim de se mala erant; ablit cogitare, cum à Deo fuerint ordinata & præscripta; sed ideo tantum erant bona, quia præscripta & ordinata; unde cum jam non ordinentur, imò cum jam sint vetita & prohibita, non usurpantur, atque idcirco non usurpantur, quia nunc à nova lege præscripta sunt. *Ecoe ego Paulus dico vobis, quoniam si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit. Evacuati estis à Christo, qui in lege justificamini, à gratia excidistis: NAM in Christo Iesu neque circumciso aliquid vales, neque præputium, sed fides quæ per Charitatem operatur. VOS in libertatem vocati estis, ab illa scilicet veteri lege, quæ erat fervor, & servitatem serviebat durissimam. Nonne hoc credis? nonne Judaïsmum detestaris? nonne illum tam alienum à Christiano putas, ut qui vel tantillum judaizaret, non omnino esset Christianus? Gratias tibi Christe Iesu, cui debemus hoc, quod credimus, & quod profiteamur.*

II. PUNCTUM.

SED eadem ipsâ lege Christianâ, vetus homo est proscriptus & abjuratus.

Hoc attentius est considerandum, & primò expende, quid sit vetus homo, nempe inclinatio naturæ nostræ corruptæ ad bonum sensuale, ad honores, ad commoda, & delectationem sensuam, uno verbo Concupiscentia est depravata, quàm à veteri homine, id est Adamo nascentes accepimus. Peccante primo homine, inquit sanctus Augustinus, vitium pro natura involvit.

Secundò adverte, quod tamen si habitualis illa concupiscentia radix est malorum omnium propriè tamen malum eius, de quo hic agitur, non est nisi in actu voluntario, quando scilicet motum inordinatum volentes sequimur: atque adeo, hoc est propriè quod in Propositione dicitur esse proscriptum lege Christianâ, ne scilicet illum naturæ corruptæ motum sequamur. Hoc est quod ait Apostolus, veterem hominem nostrum simul cum Christo crucifixum esse, ut destruat corpus peccati, & ultra non serviamus peccato. Sicut enim crucifixus ita ligatus est, ut se movere non possit motu naturali: Ita quilibet Christi anus lege Christi sic obligatus est, ut se movere non debeat motu quovis inordinato naturæ depravata. Hoc est quod idem ait, nos mortuos esse cum Christo, simulque

Haynesius Pars prima,

cum illo resurgentes vivere Deo, quia perinde debemus abstinere moribus vitæ sensualis, ac si omnino essemus mortui. Talis autem mors vitæ est, vitæ spiritualis, vitæ divinæ, unde tandem concludit. Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediat concupiscentiis eius; sed neque exhibeatis membra vestra, arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo, tamquam ex mortuis viventes. & membra vestra arma iustitiæ Deo. Quod alibi expressius; Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.

Tertio denique Considera, quàm verè & certò, eadem lege Christiana veteri hic vetus homo, quàm lex ipsa vetus prohibetur; Non potest autem evidentius id demonstrari, quam quod iisdem planè verbis, eodemque sensu Apostolus indiscriminatim de utroque loquitur, & utrumque simul se exuisse asserit, cum se unum exuisse dicit; Nec aliter scimus Apostolum mundo & carni non vivere, quàm quibus verbis scimus, illum legi Judaicæ mortuum esse. Ad utrumque enim hæc & similia, quæ passim habet in epistolis, referuntur. *Ego per legem, legi mortuus sum, ut Deo vivam. Christo confixus sum cruci; Vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus. Et post multa ibidem in hunc sensum relata: Mihi autem abstinet gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. In Christo enim Iesu, neque circumciso aliquid vales, neque præputium, sed nova creatura. Et quicumque hanc regulam sequuti fuerint, pax super illos. & misericordia & super Israel Dei. De cetero nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata Domini Iesu in corpore meo porto.*

Itemque alibi luculentè. *Qua mihi fuerunt lucra, hæc arbitratu sum propter Christum detrimenta; verumtamen existimo omnia detrimentum esse, propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercore, ut Christum lucrificarem.*

Quid putas Apostolum his velle verbis? Quomodo hæc interpretaris? Vide antecedentia, & consequentia, consule quos volueris Patres, antiquos atque novos Interpretes, & unâ omnium voce dices hæc Apostoli verba, tam de lege veteri, quàm de veteri homine in proprio & literali, ut vocant, sensu esse intelligenda, quia utrumque scilicet unum, & idem est; nec aliter intelligitur quemquam esse Christi eu

D d *Chris*

Christianum, quàm si utrumque exuerit, & legem, & hominem veterem: utriusque mortuus sit, utroque sit liberatus, & pro utroque unum sibi esse Christum profiteatur. Nam quod de se ait Apostolus, hoc de omnibus ita esse oportere planè affirmat: *Quicumque in Christo baptisati estis, Christum induistis; Non est Judaeus, neque Graecus, non est servus, neque liber, non est masculus, neque foemina, Omnes enim vos unum estis in Christo Jesu.*

O Christianam nobilitatem! O quis mente comprehendat, quid sit Christum induisse? quid eum ipso unum esse!

III. PUNCTUM.

SICUT ergo à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique Christiano est abstinendum; Cum par utriusque simul eadem lege novâ, quæ dicitur Gratiae & Libertatis, sit abrogatio & condemnatio. Idcirco enim dicitur Lex Gratiae, quia revera ex se gratiam continet atque offert, quâ non minùs homo iste vetus exuat, quàm lex ipsa Mosaica deseratur; ac proinde etiam longè major est obligatio ex lege illa gratiae veterem hominem exuendi, & omnis reprimendæ concupiscentiae, quàm esset ex lege scripta, quæ licet vetaret concupiscentiam & omne peccatum inde procedens, non tamen conferebat gratiam quam lex nova confert ad hunc effectum: Lex inquit, per Moysen data est, Gratia & Veritas per Jesum Christum facta est. Quod S. Augustinus sic exponit: Non erat ista gratia in veteri testamento, lex enim minabatur non opitulabatur, jubebat non sanabat, languorem ostendebat non auferebat, sed preparabat medico venturo cum gratia & veritate. Sic & interlinearis, verè ab eo accepimus, quia lex non tollit mala, sed ostendit, & reos convincit ut hument se medico, nempe ut se sanandos illi præferant, & præscriptis utantur ad salutem consiliis & mandatis.

Atque hoc ipsum est quod profiteamur in Baptismo nos velle; Hoc est quod ibi dicitur Christum induere & novum hominem, id est profiteri se velle vivere non secundum carnem, sed secundum spiritum illum Gratiae, quem

tunc accipimus; Unde nihil restat quàm id exequi quod professi sumus. Quod ut fidelius à nobis fiat & constantius observetur: proponitur hic obligatio, quâ sic tenemur omnes cum Divina gratia, quæ se propterea nobis offert, ad cavendos inordinatos concupiscentiae motus, sicut ad ipsum Judaïsmum execrandum. Si enim utrumque est nobis perinde vetitum, cur non utrumque perinde caveamus? Si de utroque periade cavendo dedimus fidem & sponsonem in baptismo, cur unum planè nolumus, & non perinde aliud? Si nolles Circumcisionem, an velles Purificationem, aut aliam ceremoniam, quâ se Judæi expiabant? Si nolles Sacrificium expiationis facere, quo illi faciebant modo, an velles eorum holocausta? Sacrificare nolles omnino, sed cur porro nolles, nisi quia ex æquo illa omnia simul perinde sunt vetita? At si ergo non minùs est vetitus ille pravus concupiscentiae motus, quo te impelli sentis in peccatum, cur non ita refugis? ita execraris?

Dices fortè, non esse tam grave peccatum, consentire concupiscentiae, quàm Judaïsmo. Sit ita sane, sed an propterea licet consentire concupiscentiae? an putas leviora peccata non minùs esse vetita, & fugienda, quia sunt leviora? Facilius est illa quidem incurtere, sed non propterea liberior concessa est incurrendi facultas: imò quo propensio major est & evidentius periculum, eo major est adhibenda cautio, ut evitetur, nec minor illa cautio esse deberet, quàm si de graviori peccato, si de fide, si de Judaïsmo ageretur. Multa quidem contra opponet mundus, multa sensus depravatus, & inveterata consuetudo; Verum ipsa est prava concupiscentia, quæ nos sic fascinat, & infatuat, unde hoc ipsum quod Judæis Apostolus, nobis est applicandum: *O insensati, quis vos fascinavit non obedire veritati, ante quorum oculos JESUS CHRISTUS præscriptus est, in vobis crucifixus!* En videtis ipsum Jesum velut proscriptum, ut in vobis proferibat veterem hominem; & eum revocatis, quem proferibit; neque vos movet ista Christi Jesu, pendens & Crucifixi species! Perge ulterius in hoc affectu.

DOMI-